

Z WEBOVEJ PORADNE

Privlastňovacie prídavné mená. – Na stránke jazykovej poradne som našla ukážky tvorenia privlastňovacích prídavných mien od ženských mien *Jane, Susanne, Emily, Kate* a *Zoe*. Jedine k menu *Zoe* sa prípona *-in* priraďuje za koncové *-e*, pri všetkých ostatných menách sa koncové samohlásky vynechávajú. Prečo je to tak?

Od cudzích ženských mien zakončených na nemé *e* sa tvoria privlastňovacie prídavné mená vynechaním koncovky a pridávaním prípon podľa vzoru *matkin*, napr. *Charlotte – Charlottin, Jane – Janin, Adelaide – Adelaidin, Nicole – Nicolin, Penrose – Penrosin*. Od cudzích ženských mien zakončených na *y, i* sa tvoria privlastňovacie prídavné mená takisto vynechávaním koncovkej prípony a pridávaním privlastňovacích prípon *-in, -ina, -ino*, napr. *Dolly – Dollin, Kitty – Kittin, Nancy – Nancin, Mary – Marin, Lili – Lilin*. Meno *Zoe* sa vyslovuje [zoui], čiže koncové *e* nie je nemé, preto sa pri tvorení privlastňovacích prídavných mien zachováva vo výslovnosti aj v písme: *Zoe – Zoein*.

Názov univerzity. – Ako sa v slovenčine správne píše názov známej americkej univerzity, ktorý má v angličtine podobu *Columbian University*?

Ak máte na mysli elitnú Kolumbijskú univerzitu v štáte New York, založenú v roku 1754, táto univerzita nie je pomenovaná ani podľa juhoamerického štátu Kolumbia, ani podľa severoamerického mesta Columbia. S týmito názvami má iba spoločný pôvod v slove Columbia, čo je poetické a v súčasnosti už iba zriedkavo používané pseudolatinské pomenovanie Ameriky podľa jej objaviteľa Kolumba (niečo ako „Kolumbova zem“). Tak ako meno moreplavca Krištofa Kolumba, aj názov Kolumbijskej univerzity v New Yorku sa v slovenčine píše s K.

Pravopis prídavného mena *svätý*. – Ako sa píšu slová *svätý* a *najsvätejší*? Sú to prídavné mená, takže podľa mňa sa píšu s malým začiatočným písmenom, napr. *Kostol najsvätejšej trojice*.

Máte pravdu, že prídavné mená *svätý* a *najsvätejší* sa píše obyčajne s malým začiatočným písmenom, napr. *svätý Peter*, *naše najsvätejšie poslanie*. V niektorých pomenovaniach z náboženskej terminológie sa však tieto prídavné mená píše s veľkým začiatočným písmenom, napr. *Svätý Otec* (pápež), *Svätá stolica*, *Duch Svätý*, ako aj *Svätá Trojica* či *Najsvätejšia Trojica* (porov. heslo *trojica* v Krátkom slovníku slovenského jazyka). Slovenskému pravopisu zodpovedá grafická podoba názvu *Kostol Najsvätejšej Trojice*.

Obyvateľské mená utvorené z názvov zakončených na -sk. – Ako sa tvoria názvy obyvateľov miest a obcí, ktoré sa končia na -sk, napríklad *Gdansk*, *Minsk*, *Vitebsk*, *Smolensk*?

Od názvov poľských a ruských miest a obcí mužského rodu zakončených na -sk sa tvoria obyvateľské mená príponou -čan po odtrhnutí koncového -sk, t. j. *Gdansk* – *Gdančan*, *Gdančanka*; *Minsk* – *Minčan*, *Minčanka*; *Vitebsk* – *Vitebčan*, *Vitebčanka*; *Smolensk* – *Smolenčan*, *Smolenčanka*, ako aj *Krasnojarsk* – *Krasnojarchan*, *Krasnojarchanka*; *Kursk* – *Kurčan*, *Kurčanka*; *Dnepropetrovsk* – *Dnepropetrovčan*, *Dnepropetrovčanka*; *Tomsk* – *Tomčan*, *Tomčanka*; *Omsk* – *Omčan*, *Omčanka*; *Murmansk* – *Murmančan*, *Murmančanka*; *Bratsk* – *Bratčan*, *Bratčanka*; *Ochotsk* – *Ochotčan*, *Ochotčanka*; *Novosibirsk* – *Novosibirčan*, *Novosibirčanka*.

Skloňovanie mena *Kreón*. – Ako sa skloňuje grécke meno *Kreón* (postava z drámy *Antigona*)?

Starogrécke meno tébskeho kráľa *Kreón* sa v súčasnosti skloňuje dvojako: v odbornom štýle sa uplatňuje skloňovanie so zmenou slovného základu podľa gréčtiny – *Kreonta*, *Kreontovi*, *Kreontom*, v bežnom vyjadrovaní sa meno *Kreón* adaptovalo a skloňuje sa so zachovávaním slovného základu podľa vzoru *chlap* – *Kreóna*, *Kreónovi*, *Kreónom*.